

POSTANOWIENIE

19 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 19 kwietnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.Ł i G.Ł.

przeciwko J.R.

o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym

w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym,

na skutek skargi kasacyjnej J.Ł i G.Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu

z 15 listopada 2022 r., I Ca 487/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od każdego z powodów na rzecz pozwanej, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, kwoty po 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 §1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Elblągu oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie z 21 września 2021 r. oddalającego ich powództwo o usunięcie niezgodności treści księgi wieczystej nr [...] Sądu Rejonowego w Braniewie z rzeczywistym stanem prawnym przez

ustalenie, że własność tej nieruchomości przysługuje powodom w częściach po 1/2 - jako spadkobiercom poprzedniego właściciela R.Ł.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powodowie wskazali przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której

naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazali, by zaskarżony wyrok był dotknięty tego rodzaju nieprawidłowościami.

Przedewszystkim za nieskuteczny należy uznać zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wniosek o potraktowanie całego uzasadnienia skargi kasacyjnej również jako uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania z tego powodu, że dopiero całość argumentacji zawartej w skardze kasacyjnej pozwala na stwierdzenie, iż jest ona oczywiście uzasadniona, a brak jest zasadności, by argumentację tę kopiować do odrębnego akapitu dotyczącego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Trzeba przypomnieć, że zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, iż skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156; z 5 czerwca 2001 r. IV CZ 45/01, OSNC 2001, Nr 10, poz. 157; z 10 stycznia 2003 r. VCZ 189/02, niepubl.; z 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.; z 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, niepubl.; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, niepubl.). Uzasadnienie oczywistej zasadność skargi nie może więc poprzestawać na prostym odwołaniu do naruszeń prawa wskazanych w podstawach kasacyjnych. Uzasadnienia przyczyn kasacyjnych, kwalifikujących przyjęcie skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy nie może doszukiwać się w uzasadnieniu podstaw, niezależnie od tego, że chodzi w tym wypadku o zupełnie odmienne metody argumentowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 31

stycznia 2020 r., II CSK 432/19, niepubl., z 15 grudnia 2006 r., III CZ 93/06; nie publ. i z 18 kwietnia 2012 r., I CSK 520/11, niepubl.).

W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazali, że oba orzekające w sprawie Sądy zbagatelizowały zeznania pozwanej, z których wynikać miało, iż umowa dożywocia została zawarta w zupełnie innym celu niż to wynika z jej istoty i przyznała otwarcie brak *causy* przedmiotowej umowy, która to okoliczność *per se* wyklucza uznanie tej czynności prawnej za ważną. Powyższa argumentacja - wbrew regulacji art. 398³ § 3 k.p.c. - kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę dowodów. Podstawą zaś skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 w związku z art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a związanie to wyklucza nie tylko prowadzenie postępowania dowodowego, lecz również badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 76, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 r., IV CSK 29/14, niepubl., z dnia 14 czerwca 2017 r., IV CSK 104/17, OSNC 2018, Nr 3, poz. 35 i z dnia 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18, niepubl.). Z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika, że zeznania pozwanej były przedmiotem oceny przez Sąd Okręgowy w związku z postawionymi przez powodów zarzutami apelacyjnymi. Nie sposób zatem uznać, że skarżący wykazali oczywistość skargi kasacyjnej w zakresie zarzutu kasacyjnego naruszenia art. 382 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., zważywszy, iż ujawnione w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia motywy wprost przeczą tezie o pominięciu wskazywanego dowodu z zeznań pozwanej. Dokonana natomiast przez Sąd Okręgowy ocena tego dowodu nie podlega kontroli kasacyjnej, wobec czego zarzuty zmierzające do jej zakwestionowania, na etapie przedsądu, nie mogą przemawiać za oczywistością skargi kasacyjnej. W świetle treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku i

nieprzedstawienia jakiejkolwiek argumentacji na poparcie twierdzenia o oczywistej zasadności kasacyjnego zarzutu naruszenia art. 58 § 1 i 2 w zw. z art. 353¹ w zw. z art. 908 § 1 i 2 k.c., również w odniesieniu do tego zarzutu przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. uznać należy za niewykazaną.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a]

(K.L.)

